

Plusnorm een min voor kunstgras

In 2008 werd de KNVB-plusnorm van kracht. Belangrijkste doel was ook op langere termijn zachtere velden te hebben, waarbij de schokabsorptie groter blijft dan 55%. Ik denk dat bij de invoering van de plusnorm niet goed is nagedacht over de gevolgen, die dat heeft voor bijvoorbeeld het onderhoud van de velden. De eerste velden die aangelegd zijn, hadden een poolhoogte van circa 50 mm en werden ingestrooid met in totaal 30 á 35 mm zand en rubber. Onder het mom van betere kwaliteit werd de poolhoogte steeds groter en werd de instrooilaag steeds dikker. Inmiddels weten we dat dat niet heeft geleid tot een langdurig goede schokabsorptie. Dikkere instrooilagen maken het echter wel moeilijker een veld goed te onderhouden. Hierna zijn velden ontwikkeld waarbij een goede schokabsorptie wordt gecreëerd door de aanleg van een 'verende' laag onder de kunstgrasmat of zelfs onder de sporttechnische laag. Groot voordeel hiervan is dat kan worden volstaan met een korte pool en een dunne instrooilaag: beter onderhoud is mogelijk en speleigenschappen kunnen langer worden gewaarborgd.

De filosofie bij de KNVB-plusnorm was dat bij aanleg een schokabsorptie van tenminste 60% aanwezig moet zijn. Dat loopt in de tijd wel terug, maar het vertrekpunt was beter dan in het verleden. Ik had verwacht dat hiermee de introductie van een 'verende' laag, een e-layer of foamlag, de standaard zou worden. De kans dat daarmee langdurig een goede schokabsorptie wordt bereikt is immers groter dan bij het toepassen van steeds dikkere rubber instrooilagen. Opdrachtgevers hebben het afgelopen jaar massaal gekozen voor de KNVB-plusnorm en daarmee voor relatief goedkope velden. Het is zeer de vraag of de schokabsorptie op wat langere termijn groter zal blijven dan 55%. Op een laboratorium is het lastig de buitensituatie na te bootsen. De zand- en rubberlaag verdicht en wordt harder als gevolg van bespeling. Op een laboratorium is een dergelijke praktijksituatie nog wel te simuleren. Maar naast verdichting komt er in de loop van de jaren stof en organisch stof in de instrooilaag. Nieuwe onderhoudsmachines proberen de instrooilaag weer los te maken en vuil te verwijderen. Dat lukt ondanks alle goede bedoelingen maar gedeeltelijk. Los hiervan wordt ook de sporttechnische laag harder en hebben we nog geen methode ontwikkeld om dit tegen te gaan.

Het is zonde dat bij de introductie van de KNVB-plusnorm onvoldoende is gekeken naar alle aspecten. Normering is een kwestie van geduld en kan alleen op basis van gedegen onafhankelijk onderzoek en kennis die is opgedaan in de praktijk. Bij de invoering van de plusnorm is teveel gefocust op één aspect. Er is voorbij gegaan aan de lopende discussie met betrekking tot de poolhoogte en daarmee het onderhoud. Weliswaar is de schokabsorptie bij de aanleg beter, de gevolgen voor de langere termijn zijn misschien wel minder.

Het lijkt erop dat met de invoering van de FIFA-normen een iets betere afweging heeft plaatsgevonden. In ieder geval is geprobeerd meer garanties op te nemen voor de toekomst. Mijn inziens worden normen te snel vastgesteld en ontbreekt het vaak aan een fundamentele en vooral integrale afweging van alle relevante aspecten. Het is uitstekend dat de KNVB onderzoeken heeft gedaan en doet naar de (gebruiks)ervaringen van

kunstgrasvoetbalvelden. Hiermee zijn problemen bij de eerste generatie velden aan het licht gekomen. Het vertalen van die ervaringen in goede normen verdient een zeer zorgvuldige afweging. Hierbij geldt mijn inziens dat haastige spoed zelden goed is.

Jochem Knol is senior adviseur sport bij Grontmij